

67 χρόνια από τις Συμφωνίες Ζυρίχης - Λονδίνου (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο κυκλοφόρησε στην ιστοσελίδα της [Κομμουνιστικής Πρωτοβουλίας Κύπρου](#) στις 29/02/26.

Περιεχόμενο

67 χρόνια από τις Συμφωνίες Ζυρίχης - Λονδίνου

Σαν σήμερα, στις 19 Φεβρουαρίου 1959, στο Λονδίνο, με τη συμμετοχή της Ελλάδας, Τουρκίας, Βρετανίας και εκπροσώπων ε/κ και τ/κ, ολοκληρώθηκε και υπογράφηκε η τελική διευθέτηση που έμεινε γνωστή ως Συμφωνίες Ζυρίχης - Λονδίνου. Είχε προηγηθεί στις 11 Φεβρουαρίου 1959, στη Ζυρίχη, συμφωνία μεταξύ των πρωθυπουργών της Ελλάδας Κωνσταντίνου Καραμανλή και της Τουρκίας Αντνάν Μεντερές. **Οι συμφωνίες αυτές καθόρισαν το πλαίσιο ίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας και ήταν προϊόν παρασκηνιακών διαβουλεύσεων και ΝΑΤΟϊκής διευθέτησης.**

Θυμίζουμε ότι όταν ξεκίνησαν οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία τον Φεβρουάριο του 1959, η Άγκυρα ζητούσε ομοσπονδία, με την Αθήνα να το απορρίπτει ισχυριζόμενη ότι αυτό θα οδηγούσε στη διχοτόμηση. Η διευθέτηση που τελικά προκρίθηκε ήταν μια προεδρευόμενη δημοκρατία, με δικαίωμα βετο, με αυστηρές ποσοστώσεις και αναλογίες ε/κ και τ/κ σε κρίσιμους κρατικούς μηχανισμούς: 70-30 σε Υπουργικό και δημόσια υπηρεσία, 60-40 στον κυπριακό στρατό, καθώς και πρόνοιες για χωριστούς δήμους. Ελλάδα και Τουρκία συμφώνησαν επίσης σε Συνθήκη Εγγυήσεων, το οποίο έδινε το δικαίωμα επέμβασης, και την οποία θα συνυπέγραφε και η Βρετανία, που διατηρούσε τις στρατιωτικές της βάσεις. Προβλέφθηκε επίσης, η εγκατάσταση στρατιωτικών αποσπασμάτων στο νησί: 950 Έλληνες και 650 Τούρκοι στρατιώτες. Παράλληλα, υπήρξε μυστική συμφωνία μεταξύ Καραμανλή και Μεντερές για ένταξη της Κύπρου στο ΝΑΤΟ και άσκηση επιρροής ώστε να παραμείνουν στην παρανομία οι κομμουνιστές στην Κύπρο.

Το Κυπριακό Σύνταγμα, μαζί με τις συνθήκες Εγκαθίδρυσης, Συμμαχίας και Εγγυήσεως ίδρυε από την αρχή ένα υπονομευμένο ανεξάρτητο κυπριακό κράτος, αν και ενιαίο, και διαχώριζε τον λαό της Κύπρου σε δύο κοινότητες (την ελληνική και την τουρκική) με αναφορά σε Έλληνες και Τούρκους, προωθούσε την δικοινοτικότητα στη σύσταση των κρατικών οργάνων και στη λήψη κάθε απόφασης και γενικότερα θεσμοθετούσε τον διαχωρισμό (εθνικό, γλωσσικό, θρησκευτικό) υπονομεύοντας την ενότητα του λαού της Κύπρου και δημιουργούσε τις προϋποθέσεις αναμόχλευσης του εθνικισμού, εργαλειοποίησης πιθανής εθνοτικής αντιπαράθεσης, με σκοπό την ανατροπή του καθεστώτος που είχε επιβληθεί με τις Συνθήκες προς την κατεύθυνση της διχοτόμησης ή ακόμα και διπλής ένωσης.

Από την άλλη εξασφάλιζε τις στρατηγικές ανάγκες της Βρετανίας και των ΗΠΑ στην περιοχή και έδινε στο ΝΑΤΟ τον έλεγχο της πολιτικής κατάστασης στην Κύπρο,

αναχαιτίζοντας την κομμουνιστική επιρροή.

Από την πρώτη στιγμή, οι ηγεσίες και η αστική τάξη και στις δύο κοινότητες αντιμετώπισαν την ανεξαρτησία ως μεταβατικό στάδιο: άλλοι σχεδίαζαν την ένωση, άλλοι τη διχοτόμηση. Οργάνωση Ακρίτας και TMT συγκέντρωναν οπλισμό και εκπαιδεύονταν.

Τα προβλήματα δεν άργησαν να εμφανιστούν. Διαφωνίες και αδυναμία στη στελέχωση της δημόσιας υπηρεσίας με βάση τις ποσοστώσεις, ασυμφωνία στην ανανέωση της φορολογικής νομοθεσίας, άσκηση βέτο Αντιπροέδρου για τη συγκρότηση ενιαίου και μεικτού στρατού και σύγκρουση για το ζήτημα των χωριστών δήμων οδήγησαν σε θεσμική παράλυση.

Η πρόταση του Μακαρίου για αλλαγή 13 άρθρων του Συντάγματος που υποβλήθηκε με βρετανική παρότρυνση το Νοέμβριο του 1963, ήταν αποτέλεσμα των προβλημάτων που προέκυπταν, αλλά και το ότι ο Μακάριος δεν είχε συμβιβαστεί με αυτές τις Συμφωνίες. Βασικό στοιχείο των αλλαγών η κατάργηση του δικαιώματος βέτο και των χωριστών πλειοψηφιών στην Βουλή. Η Τουρκία απέρριψε τις προτάσεις και ακολούθησαν ένοπλες συγκρούσεις, η αποχώρηση των τ/κ υπουργών από την κυβέρνηση, ενώ τ/κ κάτοικοι μετακινήθηκαν σχηματίζοντας αμιγείς τ/κ θύλακες στους οποίους δεν επιτρεπόταν η είσοδος ε/κ και η άσκηση ελέγχου από την κυπριακή κυβέρνηση.

67 χρόνια μετά από την υπογραφή των Συμφωνιών Ζυρίχης - Λονδίνου, και αφού μεσολάβησε σειρά διχοτομικών σχεδίων και ιμπεριαλιστικών διεργασιών, με αποκορύφωμα το προδοτικό πραξικόπημα της Χούντας και της ΕΟΚΑ Β (που εκτελούσαν τα σχέδια των ιμπεριαλιστών του ΝΑΤΟ και των ΗΠΑ), και της τουρκικής εισβολής η οποία ακολούθησε, **η ιστορική πείρα επιβεβαιώνει ότι οι λύσεις που επιβάλλονται έξωθεν, με γνώμονα τα συμφέροντα ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, δεν μπορούν να διασφαλίσουν ούτε την ειρήνη ούτε τη λαϊκή κυριαρχία.**

Έχουμε ήδη αναδείξει ότι **τα θεμέλια λύσης του Κυπριακού δεν μπορούν και δεν πρέπει να περιλαμβάνουν στοιχεία διαχωρισμού**, αλλά πρέπει να περιλαμβάνουν την καθιέρωση αρχών και θεσμών που συγκρούονται με κάθε μορφή διακρίσεων και την ίδια τη λογική που το έχει δημιουργήσει και διαιωνίζει, ιδιαίτερα τον εθνοτικό διαχωρισμό.

Στην αναγκαία και επιτακτική λύση θα πρέπει να τίθεται ως προαπαιτούμενο ο λαός (Ε/κ, Τ/κ, Αρμένιοι, Μαρωνίτες, Λατίνοι) να είναι κυρίαρχος αφέντης, σε μια ακέραη, ανεξάρτητη, ελεύθερη από εγγυητές, ξένα στρατεύματα και διαχωρισμούς, επανενωμένη πατρίδα.

Στόχος μας είναι η **κοινή αντικατοχική πάλη Ε/κ και Τ/κ με κατεύθυνση ενάντια στον ιμπεριαλισμό με μπροστάρη την εργατική τάξη**, για μια πραγματική λύση του Κυπριακού που θα είναι προς όφελος του λαού μας και όχι ένα κλείσιμο του Κυπριακού προς όφελος των ιμπεριαλιστών και της αστικής τάξης. Άλλωστε, η ιστορική πείρα δείχνει ότι η ιμπεριαλιστική Ειρήνη ή οι πρόσκαιρες συμμαχίες και διευθετήσεις εθνοτικών ζητημάτων, καταλήγουν μοιραία σε νέες συγκρούσεις και εχθροπραξίες στο μέλλον, αφού είναι αδύνατη μια έντιμη συμφωνία προς όφελος του λαού λόγω των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών.

Απόδειξη αυτού, είναι πως οι αστικές τάξεις που διαπραγματεύονται το Κυπριακό εδώ και δεκαετίες δεν μπόρεσαν να εξασφαλίσουν βιώσιμη λύση. Η αστική τάξη δεν μπορεί να φέρει μια λύση δίκαιη, προς όφελος του λαού γιατί δεν μπορεί να συγκεράσει όλα τα αντιτιθέμενα και συγκρουόμενα συμφέροντα εντός της Κύπρου, τον λαϊκό πόθο για επανένωση και τα συμφέροντα του ιμπεριαλισμού στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Η δράση μας λαμβάνει υπόψη την ιστορική πείρα, επιδιώκει να αντιπαρατεθεί με τους υφιστάμενους συσχετισμούς δυνάμεων και να συνδέσει τον αγώνα για λύση στο Κυπριακό,

με την πάλη για κατάργηση της γενεσιουργού αιτίας που είναι το εκμεταλλευτικό καπιταλιστικό σύστημα.

Γραφείο Κυπριακού ΚΠΚ

19/2/2026

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Ηλεκτρονικά Άρθρα, Κομμουνιστική Πρωτοβουλία Κύπρου (Ομάδα), Δεκαετία 2020-2029, 2026, Απροσδιόριστη Τοποθεσία

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:kommounistiki_protovoulia:67_years_zurich

Last update: 2026/02/22 09:47

